

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:
Președinte – Iurie Diaconu,
Judecători – Liliana Catan, Ion Guzun, Maria Ghervas și Dumitru Mardari,
judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în
Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, prin care se solicită casarea
deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, în
cauza penală în privința lui

Vîrtos Ivan xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 05.08.2016 - 30.06.2017;

instanța de apel: 23.08.2017 – 01.11.2017;

27.06.2018 - 13.12.2018;

instanța de recurs: 09.02.2018 – 22.05.2018;

25.03.2019 - 18.06.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 30 iunie 2017, Vîrtos Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În temeiul art. 84 Cod penal, în termenul pedepsei stabilite, s-a inclus durata pedepsei executate, parțial, în baza Deciziei Curții de Apel Chișinău din 25.10.2016, fiind condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art.85 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, stabilindu-i-se lui Vîrtos Ivan, definitiv, pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 1 (unu) lună, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la 08.06.2016, Vîrtos Ivan fiind tras la răspundere contravențională pentru neexecutarea hotărârii judecătorești și anume, a ordonanței de protecție din 31.03.2016, nu s-a corectat și urmărind scopul neexecutării repetate a hotărârii menționate, prin care a fost obligat în termen de 90 de zile să părăsească locuința comună cu tatăl său Vîrtos Ivan, din s. xxxx, r-nul xxxx și să nu intre sau să se afle în locuința ultimului, intenționat, la 20.06.2016, pe la ora 16.00 a intrat în casa

acestuia, unde a inițiat un conflict și a încuiat toate ușile și porțile și i-a alungat pe părinții săi Vîrtos Ivan și Vîrtos Svetlana din casă, îngrădindu-le accesul la domiciliul lor.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Balaban Mihail în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, deoarece în acțiunile inculpatului nu există faptul infracțiunii.

În susținerea apelului avocatul a invocat că:

- instanța de fond în mod ilegal a examinat declarațiile date de către inculpat în cadrul urmăririi penale, or, conform declarației date în ședință de judecată acesta a declarat că nu susține declarațiile date anterior în fața organului de urmărire penală, întrucât ar fi semnat pe acestea la indicațiile organului de urmărire penală și a procurorului, fără a le citi atent pentru ce semnează;

- instanța de fond a indicat ilegal drept probe principale, care ar demonstra vinovăția inculpatului, plângerea lui Vîrtos Ivan, tatăl inculpatului, însă în cadrul judecării cauzei Vîrtos, prelevându-se de dreptul său procedural de a nu da declarații împotriva fiului, a refuzat să dea declarații în cadrul instanței de fond, or, plângerea acestuia constituie în esență o declarație dată unilateral de către un martor, care nu a putut fi cercetată în cadrul judecării cauzei, nu a putut fi pusă dezbaterii, cât și nu s-a putut efectua o confruntare asupra celor declarate în plângere și declarațiile date de inculpat;

- instanța de fond nu a motivat și nici nu a făcut referire la nici o probă prin care s-ar demonstra anume faptul că fapta incriminată a avut loc anume în data de 20.06.2017, astfel nu a fost stabilită data concretă când s-ar fi împlinit pretinsa infracțiune. A motivat instanța de fond faptul că în privința inculpatului a fost emisă hotărâre contravențională prin care a fost aplicată amendă pentru neexecutarea hotărârii judecătorești și anume, a ordonanței de protecție din 31.03.2016, nu s-a corectat și urmărind scopul neexecutării repetate a hotărârii menționate, prin care a fost obligat în termen de 90 de zile să părăsească locuința comună cu tatăl său din s. xxxx, r-nul xxxx, însă la materialele cauzei nu există nici o probă care ar demonstra faptul că lui Vîrtos i s-a adus la cunoștință ordonanța de protecție din 31.03.2016, nici măcar Hotărârea contravențională din 08.06.2016;

- în cauză n-au fost prezentate probe ce ar constata vinovăția inculpatului și, în atare situație, cu certitudine se constată, că prin ansamblul de probe cercetate de prima instanță, nu se confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de avocatul Balaban Mihail în numele inculpatului Vîrtos Ivan, ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1 În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că deși inculpatul vina nu a recunoscut-o, faptul comiterii acțiunilor infracționale imputate ultimului este dovedită prin probele administrate la cauza penală.

Instanța de apel a constatat că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 320 alin. (1) Cod penal – neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

Astfel, instanța de apel a reținut că, prin ordonanța de protecție din 31 martie 2016 a fost admisă cererea depusă de Vîrtos Ivan cu privire la aplicarea măsurilor de protecție pentru dânsul, față de fiul său Vîrtos Ivan pe un termen de 90 zile.

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni din 08 iunie 2016 Vîrtos Ivan a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i stabilită sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a constatat că inculpatul fiind obligat să respecte restricțiile impuse prin ordonanța de protecție din 31.03.2016, pentru încălcarea căreia, deja a fost supus sancțiunii contravenționale prin hotărârea Judecătorei Căușeni din 08 iunie 2016, intenționat, repetat, nu a executat ordonanța de protecție și la data de 20.06.2016 contrar măsurilor de protecție aplicate față de el, a venit la casa părinților săi Vîrtos Ivan și Vîrtos Svetlana din s. xxxx, r-nul xxxx, unde a avut cu ultimii un conflict.

Totodată, instanța de apel a mai reținut că, la citirea declarațiilor date de inculpat la faza urmăririi penale, instanța de fond a acționat în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală, potrivit căreia, citirea declarațiilor inculpatului depuse în cursul urmăririi penale, precum și reproducerea înregistrărilor audio și video ale acestora, pot avea loc, la cererea părților, în cazurile: 1) când există contradicții esențiale între declarațiile depuse în ședința de judecată și cele depuse în cursul urmăririi penale.

A mai menționat instanța de apel că, inculpatul fiind audiat la faza urmăririi penale a recunoscut vinovăția parțial, declarând că la 20.06.2016, pe la orele 16:00, într-adevăr a fost la domiciliul părinților săi din s. xxxx, r-nul xxxx, cu scopul să-și ia lucrurile personale, însă nu a urmărit scopul neexecutării ordonanței de protecție, să violeze domiciliul acestora. Nu a cunoscut despre faptul că nu are dreptul să intre în casă fără consimțământul părinților ori a colaboratorilor de poliție. Referitor la faptul că a încuiat toate ușile de la domiciliul părinților, a explicat că el le-a încuiat din cauză că la domiciliu nu se afla nimeni și să nu intre în casă persoane străine,

iar părinții lui dispun de cheile lor. El nu a alungat din casa nici pe mama, nici pe tatăl său.

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond și de apel, inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate și a pledat nevinovat.

În ceea ce privește argumentele inculpatului precum că ar fi semnat declarațiile de la faza urmăririi penale la indicațiile organului de urmărire penală și a procurorului fără a le citi atent pentru ce semnează, instanța de apel a notat că acestea nu sunt pertinente și sunt declarative, or, la faza urmăririi penale inculpatul a fost audiat în prezența apărătorului T. Butescu, care a semnat procesul-verbal de audiere din 05 iulie 2016, la fel este indicată și mențiunea că „procesul-verbal este scris din cuvintele mele corect, mie citit, completări nu am, pentru ce semnez”, iar careva obiecții sau plângeri referitor la acțiunile organului de urmărire penale, partea apărării la acel moment, nu a înaintat.

Astfel, cu referire la declarațiile inculpatului, instanța de apel a stabilit că instanța de fond corect a acordat eficiență declarațiilor acestuia de la faza urmăririi penale, urmând a fi apreciate critic declarațiile inculpatului din cadrul ședinței de judecată, fiind apreciate ca o metodă de apărare a inculpatului și evitarea survenirii răspunderii penale.

Totodată, instanța de apel a reținut că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond atât Vîrtos Ivan, cât și Vîrtos Svetlana, părinții inculpatului folosindu-se de dreptul lor procedural de a nu mărturisi împotriva sa ori împotriva rudelor sale, au refuzat de a face declarații.

În acest context, instanța de apel nu a reținut ca fiind concludente argumentele avocatului Mihail Balaban, în opinia căruia, instanța de fond eronat a reținut plângerea lui Vîrtos Ivan din 20.06.2016, or, în cadrul judecării cauzei Vîrtos Ivan, folosindu-se de dreptul său procedural de a nu da declarații împotriva fiului său, a refuzat să dea declarații în cadrul instanței de fond, respectiv, plângerea acestuia din 20.06.2016 constituie în esență o declarație dată unilateral de către un martor, care nu a putut fi cercetată în cadrul judecării cauzei, nu a putut fi pusă dezbaterii, cât și nu s-a putut efectua o confruntare asupra celor declarate în plângere și declarațiile date de inculpat.

Instanța de apel a notat că plângerea lui Vîrtos Ivan din 20.06.2016 a fost administrată la faza urmăririi penale, din conținutul căreia rezultă că Vîrtos Ivan solicită atragerea la răspundere conform legislației în vigoare a feciorului Vîrtos Ivan, care la 20.06.2016, a încuiat ușa de la domiciliu și poarta de la intrarea în gospodărie și i-a alungat pe el și soția sa din domiciliu, încălcând a doua oară ordonanța de protecție.

Totodată, instanța de apel a notat că părțile au avut acces în egală măsură la materialele cauzei penale, plângerea lui Vîrtos Ivan din 20.06.2016 a fost cunoscută

părții apărării, a fost cercetată în cadrul cercetării judecătorești, din aceste considerente, nu au fost reținute argumentele apărării precum că plângerea lui Vîrtos Ivan din 20.06.2016 constituie în esență o declarație dată unilateral de către un martor, care nu a putut fi cercetată în cadrul judecării cauzei, nu a putut fi supusă dezbaterii. Mai mult, faptul că Vîrtos Ivan xxxx în cadrul instanței de fond a refuzat de a da declarații împotriva fiului său nu poate combate pertinenta actului – plângerea lui Vîrtos Ivan din 20.06.2016.

Cu referire la argumentele avocatului M. Balaban precum că la materialele cauzei nu există nici o probă care ar demonstra faptul că lui Vîrtos Ivan i s-a adus la cunoștință ordonanța de protecție din 31.03.2016, nici măcar hotărârea contravențională din 08.06.2016, instanța de apel a considerat că acestea urmează a fi respinse, deoarece inculpatul a fost sancționat contravențional la 08.06.2016 anume pentru încălcarea acestei ordonanțe de protecție, iar hotărârea judecătorească nu a fost contestată de către inculpat, fiind definitivă și irevocabilă.

Neîntemeiate au fost apreciate și argumentele avocatului M. Balaban precum că instanța de fond nu a motivat și nici nu a făcut referire la nici o probă prin care s-ar demonstra anume că fapta incriminată a avut loc anume în data de 20.06.2017 (nu există cel puțin nici un martor audiat), astfel nu a fost stabilită data concretă când s-ar fi înlăptuit pretinsa infracțiune, deoarece data comiterii infracțiunii rezultă inclusiv din declarațiile inculpatului de la faza urmăririi penale și care a indicat că într-adevăr la data de 20.06.2016 a fost la domiciliul părinților săi din s. xxxx, r-nul xxxx, fapt ce rezultă și din plângerea lui Vîrtos Ivan xxxx din 20.06.2016.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 29 decembrie 2017, a declarat recurs ordinar avocatul Balaban Mihail în numele inculpatului Vîrtos Ivan, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a sentinței, cu emiterea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 8) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat că, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate nu a fost demonstrată.

În rest, recurentul a invocat aceleași motive indicate și în cererea de apel.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, pledând pentru declararea inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018 a fost admis recursul declarat, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7.1 Colegiul lărgit a menționat, că instanța de apel în decizia atacată nu s-a expus asupra argumentelor din apel, limitându-se doar în a indica că inculpatul a fost sancționat contravențional la 08 iunie 2016 anume pentru încălcarea acestei ordonanțe de protecție, iar hotărârea judecătorească nu a fost contestată de către

inculpat, fiind definitivă și irevocabilă, fapt ce este apreciat de către instanța de recurs drept o motivare superficială și insuficientă.

Instanța de apel și-a motivat superficial soluția, lăsând în umbră argumentele apărării și materialele dosarului, or, reieșind din norma art. 320 Cod penal, sancțiunea penală survine numai după aplicarea sancțiunii contravenționale subiectului, fapt prevăzut și de jurisprudența CtEDO în cauza Smolickis vs. Letonia, care prevede că prima sancționare contravențională și a doua penală se referă la perioade distincte, între care nu există suprapunere. Aceasta înseamnă că, sancțiunea contravențională se aplică în cazul în care debitorul se eschivează de la executarea hotărârii judecătorești devenită executorie. Cea de-a doua sancționare - cu pedeapsa penală - se întemeiază pe refuzul său repetat, dar totuși distinct, de a se conforma legii. La pornirea urmăririi penale, ulterior celei contravenționale, împotriva debitorului - perioada de neexecutare care urmează a fi dovedită, și pentru care se aplică pedeapsa penală, se referă la cea posterioară primei sancționări.

Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare urmau să verifice dacă inculpatul Vîrtos Ivan, a cunoscut despre existența ordonanței de protecție aplicată în privința ultimului din 31 martie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Căușeni din 08 iunie 2016, prin care Vîrtos Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 50 U.C., or, inculpatul nu a fost prezent la ședințele de judecată în cauzele sus nominalizate, fapt ce reiese din conținutul actelor judecătorești, iar la materialele dosarului nu sunt prezente careva înscrisuri sau confirmări, precum că inculpatul a luat cunoștință cu acestea.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs a ajuns la concluzia de a admite recursul declarat de către avocat, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecatori, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să verifice dacă inculpatul a cunoscut despre existența ordonanței de protecție și hotărârii de sancționare contravențională pentru neexecutarea ordonanței de protecție, să dea răspuns la toate argumentele invocate în cererea de apel și să dea o apreciere tuturor probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, apelul declarat a fost admis, casată total sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Vîrtos Ivan a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

8.1 Conform art. 321 alin. (2), pct. 1) și 412 alin. (4) Cod de procedură penală, întru respectarea judecării cauzei într-un termen rezonabil, s-a dispus judecarea apelului în absența lui Vîrtos Ivan, citat legal, dar care se eschivează de la

prezentarea în instanță.

Potrivit informației nr. 4-34/1781 din 26 noiembrie 2018, în privința inculpatului, de către Inspectoratul de Poliție Căușeni a fost pornit dosarul de căutare cu nr. 2018180026 și în prezent se desfășoară acțiuni privind stabilirea locului aflării lui, acesta nefiind găsit la moment

Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor cercetate, prezentate instanței de apel, precum și probelor administrate de instanța de fond, cercetate suplimentar în ședința de judecată în apel, instanța de apel **a constatat:**

Vîrtos Ivan, prin rechizitoriu, este învinuit că la 08 iunie 2016, fiind tras la răspundere contravențională pentru neexecutarea hotărârii judecătorești și anume, a ordonanței de protecție din 31.03.2016, nu s-a corectat și măbind scopul neexecutării repetate a hotărârii menționate, prin care a fost obligat în termen de 90 de zile să părăsească locuința comună cu tatăl său, Vîrtos Ivan din s. xxxx r-nul xxxx și să nu intre sau să se afle în locuința ultimului, intenționat, la 20.06.2016, pe la ora 16:00 a intrat în casa acestuia, unde a inițiat un conflict și a încuiat toate ușile și porțile și i-a alungat pe părinții săi Vîrtos Ivan și Vîrtos Svetlana din casă, îngrădindu-le accesul la domiciliul lor.

Organul de urmărire penală a calificat fapta constatată prin rechizitoriu în baza articolului 320 alin. (1) Cod penal, neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată.

Probele prezentate în sprijinul învinuirii, în opinia Colegiului, nu constituie o bază probatorie pentru recunoașterea vinovăției inculpatului în săvârșirea faptei incriminate prin rechizitoriu, iar la baza învinuirii sunt puse, în principal, plângerea lui Vîrtos Ivan care este tatăl inculpatului, hotărârea Judecătoriei Căușeni din 08 iunie 2016, încheierea Judecătoriei Căușeni și ordonanța de protecție din 31 martie 2016.

Analizând declarațiile lui Vîrtos Ivan, date în cadrul procesului penal, rezultă că acesta nu cunoștea despre hotărârea Judecătoriei Căușeni din 08 iunie 2016, iar la materialele dosarului nu există nici o probă care ar demonstra faptul că Vîrtos a făcut cunoștință cu ordonanța de protecție din 31 martie 2016 sau cu hotărârea Judecătoriei Căușeni din 08 iunie 2016.

Prin interpretarea judiciară a componentei de infracțiune prevăzută la articolul 320 Cod penal, rezultă că sancționarea penală a inculpatului survine numai după aplicarea sancțiunii contravenționale persoanei trase la răspundere penală.

Altfel spus, pedepsirea penală pentru neexecutarea hotărârii judecătorești se întemeiază pe refuzul său repetat, după sancționare contravențională, dar totuși distinct, de a se conforma legii.

La pornirea urmăririi penale, ulterior celei contravenționale, împotriva debitorului - perioada de neexecutare care urmează a fi dovedită, și pentru care se

aplică pedeapsa penală, se referă la cea ulterioară primei sancționări.

La darea sentinței de condamnare prima instanță nu a verificat dacă inculpatul Vîrtos Ivan a cunoscut despre existența ordonanței de protecție aplicată în privința ultimului din 31 martie 2016 și a hotărârii Judecătorei Căușeni din 08 iunie 2016, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale, or, la materialele dosarului nu sunt prezente careva înscrisuri sau confirmări, precum că inculpatul a luat cunoștință cu acestea.

În ședința de judecată în apel, procurorul n-a prezentat probe ce ar confirma faptul că inculpatul cunoștea despre ordonanța de protecție din 31 martie 2016, precum și despre hotărârea contravențională din 08 iunie 2016.

Prin urmare, apreciind toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a concluzionat că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Colegiul penal a menționat că, odată ce din ansamblul de probe cercetate de prima instanță, verificate și reapreciate de instanța de apel, nu s-a confirmat existența faptei infracțiunii imputate inculpatului, potrivit prevederilor articolului 389 alin. (1) Cod de procedură penală, este inadmisibilă condamnarea acestuia și, respectiv, se impune achitarea lui de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 320 alin. (1) Cod penal, în temeiul articolului 390 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală.

9. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1), pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor, care de fapt demonstrează vinovăția inculpatului, iar argumentul avocatului precum că inculpatul nu cunoaște de existența hotărârii prin care a fost sancționat contravențional, este unul nefondat, deoarece dânsul este sancționat la 08.06.2016 pentru încălcarea ordonanței de protecție din 31.03.2016, iar hotărârea contravențională nu a fost contestată și a devenit irevocabilă.

10. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul procurorului urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea încetării procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.*

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la

adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Având în vedere esența erorilor invocate de recurent și constatând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și cele jurisprudențiale la rejudecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, Colegiul se va expune asupra erorilor admise.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 8.1. al prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel privind achitarea inculpatului este prematură și afectată de eroarea de drept prescrisă în pct. 6) alin. (1) din art. 427 Cod de procedură penală și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii*, asupra căreia atrage atenția și procurorul.

Conform actului de învinuire, Vîrtos Ivan a fost învinuit în baza art.320 alin.(1) Cod penal, fiind acuzat de neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată, după aplicarea sancțiunii contravenționale și prin sentința instanței de fond, a fost condamnat în baza articolului incriminat, însă, prin decizia recurată a instanței de apel, această soluție a fost casată și pronunțată o nouă hotărâre de achitare, pe motiv că în acțiunile inculpatului nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute la art. 320 alin. (1) Cod penal.

Colegiul penal reține că întra-adevăr, existența în acțiunile inculpatului a faptei infracționale, reprezintă un element important la condamnarea celui vinovat, însă, odată ce instanța de judecată constată că acest element lipsește, urmează să-și

argumenteze poziția punând la bază motive întemeiate, iar decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi admise ori respinse ca probe, nu doar limitându-se la o descriere teoretică.

Reieșind din motivarea hotărârii recurate, se reține că instanța de apel s-a limitat doar la descrierea probelor administrate la cauza penală și în instanța de fond, fără a le supune aprecierii cu o argumentare detaliată și a le acorda un suport motivat.

Concluziile instanței contravin prevederilor art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece probele enunțate nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt premature și în acest caz, Colegiul penal menționează că, instanța urma nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestora, și legătura lor cu conținutul altor probe, care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză sau intenția de neexecutare a hotărârii judecătorești.

Simpla motivare a instanței de apel, precum că inculpatul nu cunoștea de existența hotărârii din 08.06.2016, prin care a fost sancționat contravențional, este insuficientă și prematură pentru a sta la baza unei soluții de achitare, or, Colegiul penal a omis faptul că, această hotărâre nu a fost contestată, devenind irevocabilă și cu toate acestea, Vîrtos Ivan, la 20.06.2016, intenționat și repetat, nu a executat ordonanța din 31.03.2016, prin care au fost aplicate măsurile de protecție.

Prin urmare, reieșind din cumulul de probe administrate în cauza penală în coraport cu circumstanțele cauzei, Colegiul reține ca fiind eronată concluzia de achitare a inculpatului, or, împrejurările enunțate relevă, în mod evident, că instanța de apel nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, analizând superficial circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și nu a pătruns în esență, formulând niște concluzii generale și neîntemeiate cu privire la casarea incorectă a soluției de condamnare a instanței de fond.

Așa cum s-a constatat în instanța de fond, conform încheierii Judecătoriei Căușeni din 31.03.2016, a fost eliberată ordonanță de protecție a victimei, Vîrtos Ivan, tatăl inculpatului, și aplicate în privința lui Vîrtos Ivan măsuri de protecție pe un termen de 90 de zile (f.d. 36-38, vol. I), iar reieșind din faptul că, această condiție nu a fost executată de către inculpat, prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 08.06.2016, Vîrtos Ivan a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional și aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 1000 lei (f.d. 27, vol. I).

Prima instanță a oferit o apreciere multi-aspectuală probelor administrate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, cât și din punct de vedere al coroborării lor, corect a stabilit ca fiind dovedită vinovăția inculpatului

în neexecutarea intenționată de la executarea hotărârii instanței de judecată și anume, a ordonanței de protecție din 31.03.2016, constatând prezența laturii obiective și subiective a infracțiunii prevăzute la art. 320 alin. (1) Cod penal, realizate prin acțiuni manifestate prin împotrivire, repetate, săvârșite cu intenție directă.

Alegațiile inculpatului vis-a-vis de faptul că nu a știut despre existența ordonanței de protecție și sancțiunea contravențională sunt declarative, or, potrivit procesului-verbal de audiere în calitate de bănuț, dânsul își și-a recunoscut vina, declarând că cunoștea de hotărârea din 10.05.2016, însă a considerat că odată cu aplicarea amenzii contravenționale, ordonanța de protecție nu mai este valabilă (f.d. 17-18, vol. I).

În atare situație, Colegiul penal ajunge la concluzia că, soluția instanței de fond privind constatarea existenței faptei infracțiunii încriminată prin rechizitoriu lui Vîrtos Ivan și prezența vinovăției în acțiunile lui, este întemeiată.

În același context, ținând cont de faptul că, recursul ordinar în cauza penală reprezintă o cale de atac ordinară, ca și apelul, preponderent de casare, destinată a repara, în principal, erorile de drept comise de instanța de fond, Colegiul constată că infracțiunea pentru care inculpatul a fost condamnat de către instanța de fond face parte din categoria infracțiunilor ușoare conform art. 16 alin. (2) Cod penal, la care pedeapsa maximă este sub formă de închisoare de până la 2 ani și potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare a expirat termenul de 2 ani.

Astfel, reieșind din faptul că, infracțiunea a fost comisă de către inculpat la 20.06.2016, termenul de atragere la răspundere penală a lui Vîrtos Ivan a expirat la 20.06.2018 și prin urmare, conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de executare penală în cazul expirării termenului de prescripție.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că recursul declarat de procuror urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și parțială a sentinței, cu liberarea de răspundere penală a lui Vîrtos Ivan pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 320 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

De asemenea, instanța de recurs consideră necesară excluderea aplicării prevederilor art. 84 Cod penal la numirea pedepsei de către instanța de fond, odată cu adoptarea unei hotărâri de condamnare, fără stabilirea pedepsei penale, în cazul expirării termenului de prescripție.

11. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018 și parțial sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 30 iunie 2017, în partea stabilirii pedepsei și dispune:

- liberarea de răspundere penală conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal a lui Vîrtos Ivan, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 320 alin. (1) Cod penal;

- se exclud prevederile art. 84 Cod penal, aplicate de către prima instanță la numirea pedepsei.

În rest, sentința se menține.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 16 iulie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari